

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP.430.005.2017

Nr ewid. 53/2017/P/17/001/KAP

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 43 – Wyznania religijne
oraz mniejszości narodowe i etniczne

Warszawa maj 2017 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 43 – Wyznania religijne
oraz mniejszości narodowe i etniczne**

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, *18.05.* 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Wnioski	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.....	8
1. Dochody budżetowe	8
2. Wydatki budżetu państwa.....	8
3. Sprawozdania.....	11
IV. Informacje dodatkowe.....	13
Załączniki	14

I. Wprowadzenie

Dysponentem części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej Minister SWiA). W 2016 r. dysponentami środków budżetowych, bezpośrednio podległymi dysponentowi części 43 byli: Dyrektor Generalny MSWiA¹ (dysponent III stopnia) oraz, w zakresie dochodów, Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa² (dysponent II stopnia).

W ramach części 43 budżetu państwa finansowano m.in. zadania z zakresu utrzymywania stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, przeciwdziałania dyskryminacji oraz podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych. Dysponent części 43 realizuje budżet w układzie zadaniowym w ramach dwóch funkcji: 3. Edukacja, wychowanie i opieka, 16. Sprawy obywatelskie, trzech zadań: 3.2. Szkolnictwo wyższe, 16.2. Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, 16.3. Utrzymanie stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, trzech podzadań: 3.2.2. Kształcenie w szkolnictwie wyższym, 16.2.1. Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, 6.3.1. Realizacja zadań z zakresu stosunków pomiędzy Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi; oraz ośmiu działań: 3.2.2.3. Wzmacnianie i rozwój potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego, 16.2.1.1. Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej, 16.2.1.2. Działania na rzecz tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, 16.2.1.3. Wymiana tablic wynikająca z ustalenia dodatkowych nazw w językach mniejszości, 16.3.1.1. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych, 16.3.1.2. Regulacje roszczeń majątkowych kościelnych osób prawnych, 16.3.1.3. Przyjmowanie powiadomień o zmianach dotyczących wyznaniowych osób prawnych i ich organów i wydawanie zaświadczeń o osobowości prawnej jednostek wyznaniowych, 16.3.1.4. Wsparcie działalności Kościołów i innych związków wyznaniowych z Funduszu Kościelnego. Wydatki na utrzymanie urzędu obsługującego Ministra SWiA ponoszone były z części 43 jak i z części 17 – Administracja publiczna oraz 42 – Sprawy wewnętrzne.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016³.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ (dalej ufp).

W 2016 r. w części 43 dochody wyniosły 60,8 tys. zł i zostały zrealizowane przez MSWiA (dysponenta głównego oraz III stopnia). Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 167 321,2 tys. zł i stanowiły 100% wydatków MSWiA (dysponenta głównego oraz III stopnia). Udział wydatków tej części

¹ Decyzja nr 10 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa w częściach, których dysponentem jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. MSWiA poz. 1, ze zm.).

² Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa został ustanowiony dysponentem II stopnia decyzją nr 88A Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia Dyrektora dysponentem środków budżetu państwa w części 43, której dysponentem jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie dochodów realizowanych przez tego dysponenta, dotyczących PO KL Poddziałanie 1.3.1. Projekty na rzecz społeczności romskiej. Decyzja weszła w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r. i obowiązuje do 31 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. MSWiA poz. 45, ze zm.).

³ Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.).

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

w wydatkach budżetu państwa wyniósł 0,04%. W 2016 r. w części 43 nie planowano i nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵.

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁶

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.

W wyniku kontroli 4,1% zrealizowanych w części 43 wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym wydatków.

Stwierdzona w trakcie kontroli nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na realizację budżetu w tej części. Polegała ona na nieterminowym zatwierdzeniu rozliczenia czterech dotacji, co było niezgodne z art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny nieprawidłowość nie spowodowała obniżenia pozytywnej oceny wykonania budżetu państwa w części 43, jednak świadczy, że sprawowany przez dysponenta części 43 nadzór i kontrola nad wykonywaniem budżetu, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 upf nie były w pełni skuteczne.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne przedstawiona została w załączniku nr 4 do niniejszej informacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzenia przez dysponenta części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne łącznych rocznych sprawozdań oraz sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji za 2016 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE)⁷
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r., tj. sprawozdań o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 43 na podstawie sprawozdań jednostkowych⁸. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁷ Badanie dotyczyło tylko sprawozdania łącznego, w którym wykazano kwoty w kolumnie 10 „Nadpłacone zwroty wydatków zwrócone przez Ministra Finansów ...”.

⁸ Dysponent główny, Ministerstwo SWiA (dysponent III stopnia), Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

2. Wnioski

Po kontroli budżetu w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli wnioskowała o zatwierdzenie rozliczeń udzielonych dotacji w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2016 dochody budżetu państwa w części 43 zostały zaplanowane w kwocie 1,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 60,8 tys. zł, tj. ponad sześćdziesięciokrotność kwoty planowanej, głównie ze zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości (32,9 tys. zł) oraz zwrotu niewykorzystanych dotacji, które nie zostały zwrócone przez zleceniobiorców w terminie określonym w umowie (24,0 tys. zł). Nieuwzględnienie znaczącej części uzyskanych dochodów w planie wynikało z ich charakteru.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2016 r., według klasyfikacji budżetowej, przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszej informacji.

Na koniec 2016 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 43 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 31,5 tys. zł, w tym zaległości 24,6 tys. zł. Zaległości dotyczyły głównie przypisanych do zwrotu dotacji i płatności oraz odsetek od tych kwot. W porównaniu do 2015 r. należności ogółem były niższe o 37,4 tys. zł, tj. o 54,3%, a zaległości niższe o 19,2 tys. zł, tj. o 43,8%.

2. Wydatki budżetu państwa

Wydatki budżetu państwa w części 43 zostały zrealizowane w 2016 r. w kwocie 167 321,2 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2015 nastąpił wzrost wydatków o 13 329,2 tys. zł, tj. o 8,7%.

Wydatki MSWiA (dysponent III stopnia) wyniosły 5 742,8 tys. zł, co stanowiło 79,0% planu po zmianach (7 266,0 tys. zł).

Zestawienie wydatków budżetowych według klasyfikacji budżetowej zawarto w załączniku nr 2 do niniejszej informacji.

W układzie rodzajowym (grup paragrafów wydatków) wydatki w części 43 przedstawiały się następująco:

Na **dotacje** wydatkowano kwotę 161 578,4 tys. zł (96,6% wydatków w części), co stanowiło 99,3% planu po zmianach (162 665,1 tys. zł). W porównaniu z 2015 r. wydatki te były wyższe o 14 399,0 tys. zł, tj. o 9,8%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły środki w kwocie 133 650,1 tys. zł, przeznaczone w rozdziale 75822 – Fundusz Kościelny na opłacanie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz zdrowotnego duchownych. Dotacji udzielano również organizacjom mniejszości narodowych i etnicznych oraz związkom wyznaniowym.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1 077,3 tys. zł (0,6% wydatków w części), tj. 94,2% planu po zmianach. W porównaniu z 2015 r. były wyższe o 1 070,5 tys. zł. Wzrost był spowodowany m.in. zmianą sposobu klasyfikacji wydatków dotyczących kosztów podróży, dojazdów i noclegów członków komisji działających przy organach administracji publicznej. Wydatki Ministerstwa

SWiA (dysponent III stopnia) ponoszono głównie na sfinansowanie diet członków oraz personelu pomocniczego komisji regulacyjnych powołanych do rozpatrywania spraw majątkowych kościelnych osób prawnych. Dotyczyły one również zwrotu kosztów podróży, dojazdów, noclegów członkom komisji działających przy organach administracji publicznej (Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych), ekwiwalentów za świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP oraz dopłat do okularów korekcyjnych.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 4 590,4 tys. zł (2,7% wydatków w części), co stanowiło 77,4% planu po zmianach. Były one niższe niż w 2015 r. o 2 057,7 tys. zł, tj. o 31%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (3 382,3 tys. zł) oraz na zakup materiałów i usług⁹ (548,2 tys. zł). Niewykorzystanie limitu wydatków bieżących było spowodowane m.in. rezygnacją z modernizacji Elektronicznego Systemu Obsługi Mniejszości a także oszczędnościami wynikającymi z wyboru najkorzystniejszych ofert cenowych w przeprowadzonych postępowaniach przetargowych.

Przeciętne zatrudnienie w 2016 r. wyniosło 31 osób¹⁰ i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2015 r. o 2 osoby. W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7 756,18 zł¹¹ i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2015 r. było niższe o 165,7 zł, tj. o 2,1%.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do informacji.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 75,0 tys. zł (0,04% wydatków w części), tj. 39,3% planu po zmianach. Niepełne wykonanie wydatków spowodowane było m.in. przesunięciem na rok 2017 planowanej płatności w związku z zakupem agregatów prądotwórczych, rezygnacją z zakupu traktora odśnieżającego oraz z modernizacji systemu monitoringu. W porównaniu z 2015 r. wydatki te były niższe o 82,6 tys. zł, tj. o 52,4%. Zostały one poniesione na zakupy inwestycyjne na rzecz MSWiA, tj. zakup: dwóch maszyn ogrodniczych, oprogramowanie antywirusowe i sprzęt komputerowy.

Zobowiązania w części 43 na koniec 2016 r. wyniosły 11 483,8 tys. zł i były wyższe o 6,6% niż kwota zobowiązań na koniec 2015 r. Wśród zobowiązań największy udział miała składka z Funduszu Kościelnego na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych (11 243,7 tys. zł) płatna w 2017 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2016 r. nie wystąpiły.

U dysponenta części 43 kontrolą objęto 11 spośród 567 umów (w tym trzech porozumień) o dotację celową i podmiotową¹² zawartych z beneficjentami w 2016 r. Łączna wartość umów w badanej próbie wyniosła 5 919,5 tys. zł, tj. 20,6% wartości wszystkich umów dotacji sfinansowanych ze środków budżetu państwa¹³. Przekazanie dotacji następowało na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 1 ufp, a rozliczenie udzielonych dotacji, poza czterema przypadkami, zgodnie z warunkami i w terminach określonych w umowach oraz w art. 152 ust. 2 i 3 ufp.

⁹ §§ od 4210 do 4400.

¹⁰ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, w przeliczeniu na pełne etaty. Zatrudnienie obejmuje osoby zajmujące się wykonywaniem zadań z zakresu części 43.

¹¹ Według sprawozdania Rb-70 kwartalnego sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹² Doboru próby do badania dokonano w sposób celowy kierując się osądem kontrolera i wielkością kwot dotacji. Zbadano 100% środków przyznanych z rezerwy ogólnej.

¹³ Bez dotacji z Funduszu Kościelnego na opłacenie wymagalnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych.

W przypadku czterech z 11 badanych umów dotacji¹⁴ zatwierdzenie przedłożonego rozliczenia dotacji nastąpiło z opóźnieniem wynoszącym od 8 do 23 dni. Było to niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp, w myśl którego zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej lub dysponenta środków, o których mowa w art. 127 ust. 2 ufp, rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia. Na podstawie upoważnienia Ministra SWiA zatwierdzenia rozliczenia dotacji mógł dokonywać Podsekretarz Stanu w MSWiA oraz Dyrektor i Zastępca Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Z uzyskanych w Ministerstwie SWiA wyjaśnień wynika, że przyczynami zatwierdzania dotacji z opóźnieniem było m.in. spiętrzenie obowiązków, przy jednoczesnej dużej absencji pracowników zatrudnionych w Wydziale Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz wykonywanie zadań zleconych przez Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, a także oddelegowanie pracowników do innych zadań poza Departamentem.

Zdaniem NIK powyższe trudności nie mogą być uzasadnieniem do niedochowania terminu określonego ustawą.

Badaniem kontrolnym objęto także terminowość realizacji wydatków w kwocie 133 650,1 tys. zł¹⁵ przeznaczonych na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych¹⁶. Kontrola wykazała, że wpłaty składek na wskazany rachunek ZUS dokonywano w terminie określonym w § 23 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad i trybu postępowania w sprawie rozliczania składek, do których pobrania jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych¹⁷.

Ponadto badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków budżetu państwa w 2016 r., w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁸ (dalej ustawa Pzp) w kwocie 928,7 tys. zł, która stanowiła 22,4% wydatków Ministerstwa SWiA (w tym: wylosowanych statystyczną metodą monetarną (MUS) – 745,7 tys. zł¹⁹ i dobranych w sposób celowy – 183,0 tys. zł²⁰).

W ramach powyższej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie Pzp w odniesieniu do czterech postępowań o udzielenie zamówień publicznych na łączną kwotę 471,7 tys. zł (z tej kwoty 45,8 tys. zł dotyczy części 43), przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, wolnej ręki, zapytania o cenę oraz zamówienia, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy Pzp na mocy art. 4 pkt. 8 tej ustawy (zamówienia o wartości nieprzekraczającej równowartości wyrażonej w złotych kwoty 30,0 tys. euro). W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Badanie prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy Pzp, a także badanie w zakresie stosowania procedur określonych w ustawie Pzp nie wykazało nieprawidłowości.

¹⁴ Umowy nr 377/ZKMNI/2016 z dnia 16.02.2016 r., nr 374/ZKMNI/2016 z dnia 15.07.2016 r., nr 375/ZKMNI/2016 z dnia 07.06.2016 r., nr DWRMNI-WPR-6542-55/2016/86 z dnia 30.12.2016 r.

¹⁵ W tym zbadano 100% kwoty, tj. 15 420,1 tys. zł przyznanej z rezerwy celowej przeznaczonej na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych powstałych wobec ZUS z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych.

¹⁶ Dotacje udzielone z rozdziału 75822 – Fundusz Kościelny.

¹⁷ Dz. U. z 2008 r. Nr 78, poz. 465, ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

¹⁹ Dotyczy 38 dowodów księgowych.

²⁰ Dotyczy 38 dowodów księgowych.

Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wydatki w części 43, w układzie zadaniowym, zostały poniesione w szczególności na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne duchownych, wspomaganie działalności charytatywno-opiekuńczej, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz remonty zabytkowych obiektów sakralnych (161 578,4 tys. zł, tj. 96,6% wydatków tej części).

Badaniem pod względem prawidłowości określenia celów i mierników realizacji celów, rzetelności monitoringu miernika oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów w części 43 objęto: zadanie 16.3 Utrzymanie stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi²¹ (którego celem było *zagwarantowanie członkom wspólnot religijnych poszanowania wolności sumienia i wyznania*), podzadanie 16.3.1 Realizacja zadań z zakresu stosunków pomiędzy Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, (którego celem było *zapewnienie właściwej realizacji zadań z zakresu stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi*) oraz podzadanie 3.2.2, Kształcenie w szkolnictwie wyższym²², (którego celem było *utrzymanie na wysokim poziomie naukowym kadry nauczycieli akademickich w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej (ChAT) w Warszawie*). Kontrola wykazała, że mierniki realizacji celów zadania i podzadań zostały osiągnięte, tj.:

- miernik realizacji celu zadania 16.3 (liczba spraw załatwionych z zakresu stosunków pomiędzy Państwem a Kościołami i związkami wyznaniowymi w stosunku do ogólnej liczby spraw zgłoszonych) został osiągnięty zgodnie z planem na poziomie 98%;
- miernik realizacji celu podzadania 16.3.1 (liczba załatwionych spraw z zakresu stosunków między Państwem a Kościołami i związkami wyznaniowymi) zaplanowany na poziomie 2 110 sztuk został zrealizowany na poziomie 2 133 sztuk, tj. 101,1% planu po zmianach;
- miernik realizacji celu podzadania 3.2.2 (liczba samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych na stanowisku profesora (zwyčajnego i nadzwyczajnego) w stosunku do ogółu zatrudnionych nauczycieli akademickich w ChAT) został osiągnięty zgodnie z planem na poziomie 0,39.

Badanie wykazało, że cele zadania i podzadań oraz mierniki realizacji celu zadania i podzadań zostały określone zgodnie z wymogami noty budżetowej²³, a monitoring mierników prowadzony był w trybie półrocznym przez dysponenta części oraz właściwą komórkę organizacyjną Ministerstwa SWiA na podstawie rzetelnych źródeł danych (m.in. księgi rachunkowe, system informatyczny, informacje komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami).

3. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne łącznych sprawozdań za 2016 r. oraz sprawozdań jednostkowych, tj. dysponenta głównego, dysponenta III stopnia, CPPC:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);

²¹ Zadanie realizowane w ramach funkcji 16. Sprawy obywatelskie.

²² Podzadanie realizowane w ramach funkcji 3. Edukacja, wychowanie i opieka.

²³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na 2016 r. (Dz. U. poz. 955, ze zm.).

- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE)²⁴;
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1);
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 43 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległej jednostki). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych (dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej²⁵, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁶, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁷.

Do dnia zakończenia kontroli sporządzono korekty następujących sprawozdań:

- Rb-27 oraz Rb-N (sprawozdania jednostkowe dysponenta głównego),
- Rb-28 oraz Rb-BZ1 (sprawozdania dysponenta III stopnia).

Korekty dotyczyły zmian kwot należności oraz zobowiązań. W związku z otrzymanymi korektami ww. sprawozdań, dysponent części 43 sporządził korektę łącznych sprawozdań Rb-27, Rb-28, Rb-BZ1 i Rb-N.

²⁴ Badanie dotyczyło tylko sprawozdania łącznego, w którym wykazano kwoty w kolumnie 10 „Nadpłacone zwroty wydatków zwrócone przez Ministra Finansów ...”.

²⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.).

²⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

²⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne z wykonania budżetu państwa za 2016 r. zostało skierowane do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 21 kwietnia 2017 r.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek o zatwierdzenie udzielonych dotacji w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
OGÓŁEM		181,0	1,0	60,8	33,6	6080
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	15,2	1,0	0,5	3,3	50
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	0,6	1,0	0,5	83,3	50
1.1.1.	§ 0920 - Pozostałe odsetki	0,1	0,0	0,4	400,0	-
1.1.2.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	0,3	1,0	0,1	33,3	10
1.2.	Rozdział 75077 - Centrum Projektów Polska Cyfrowa	14,6	0,0	0,0	0,0	-
2.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	0,4	0,0	0,1	25,0	-
2.1.	Rozdział 80120 - Licea ogólnokształcące	0,4	0,0	0,0	0,0	-
2.2.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	0,0	0,0	0,1	-	-
3.	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	165,4	0,0	60,2	36,4	-
3.1.	Rozdział 92104 - Działalność radiowa i telewizyjna	2,4	0,0	0,3	12,5	-
3.1.1.	§ 2910 - Zwroty dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,0	0,0	0,3	-	-
3.2.	Rozdział 92105 - Pozostałe zadania w zakresie kultury	163,0	0,0	59,9	36,7	-
3.2.1.	§ 0900 - Odsetki od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	20,1	0,0	2,9	14,4	-
3.2.2.	§ 0920 - Pozostałe odsetki	0,4	0,0	0,5	125,0	-
3.2.3.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	13,1	0,0	24,0	183,2	-
3.2.4.	§ 2910 - Zwroty dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	129,2	0,0	32,5	25,2	-

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
		w tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
OGÓŁEM, w tym:		153 992,0	150 890,0	169 931,1	167 321,2	108,7	110,9	98,5
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	8 620,2	7 716,0	7 516,0	5 845,1	67,8	75,8	77,8
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	6 329,9	7 716,0	7 516,0	5 845,1	92,3	75,8	77,8
1.1.1.	§ 2020 - Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	177,8	250,0	250,0	102,4	57,6	41,0	41,0
1.1.2.	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	258,0	289,0	250,7	117,0	45,3	40,5	46,7
1.1.3.	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	2 675,9	2 558,0	2 625,1	2 618,4	97,9	102,4	99,7
1.1.4.	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	203,2	217,0	149,9	149,9	73,8	69,1	100,0
1.1.5.	§ 4110 - Składki na ubezpieczenia społeczne	485,4	534,0	534,0	442,8	91,2	82,9	82,9
2.	Dział 758 - Różne rozliczenia	128 058,9	126 230,0	145 471,1	145 334,8	113,5	115,1	99,9
2.1.	Rozdział 75822 - Fundusz Kościelny	128 058,9	126 230,0	145 471,1	145 334,8	113,5	115,1	99,9
2.1.1.	§ 2860 - Dotacja z budżetu państwa stanowiąca zwrot kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz dotacja dla Funduszu Kościelnego	128 058,9	126 230,0	142 100,1	141 963,8	110,9	112,5	99,9
2.1.2.	§ 6230 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	0,0	3 371,0	3 371,0	-	-	100,0
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	1 170,20	420,0	420,0	364,1	31,1	86,7	86,7
3.1.	Rozdział 80101 - Szkoły podstawowe	176,9	200,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.	Rozdział 80104 - Przedszkola	593,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.3.	Rozdział 80120 - Licea ogólnokształcące	181,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.4.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	218,6	220,0	400,0	364,1	166,6	165,5	91,0
4.	Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	1 160,3	1 220,0	1 220,0	1 144,3	98,6	93,8	93,8
4.1.	Rozdział 80395 - Pozostała działalność	1 160,3	1 220,0	1 220,0	1 144,3	98,6	93,8	93,8
4.1.1.	§ 2570 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych	750,0	750,0	750,0	750,0	100,0	100,0	100,0
4.1.2.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	183,0	210,0	210,0	201,3	110,0	95,9	95,9
4.1.3.	§ 2820 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	227,3	260,0	260,0	193,0	84,9	74,2	74,2
5.	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14 982,4	15 304,0	15 304,0	14 632,9	97,7	95,6	95,6
5.1.	Rozdział 92104 - Działalność radiowa i telewizyjna	1 105,6	800,0	1 132,6	1 132,4	102,4	141,6	100,0

5.2.	Rozdział 92105 - Pozostałe zadania w zakresie kultury	13 876,8	14504,0	14 171,4	13 500,5	97,3	93,1	95,3
5.2.1.	§ 2580 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1 901,5	1700,0	1 893,0	1 882,3	99,0	110,7	99,4
5.2.2.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	336,4	280,0	317,8	317,8	94,5	113,5	100,0
5.2.3.	§ 2810 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	774,9	480,0	725,9	725,8	93,7	151,2	100,0
5.2.4.	§ 2820 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	9 515,1	10491,0	9 599,6	9 500,3	99,8	90,6	99,0
5.2.5.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	253,7	170,0	252,1	250,4	98,7	147,3	99,3
5.2.6.	§ 6230 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1 095,2	1383,0	1 383,0	824,0	75,2	59,6	59,6

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015			Wykonanie 2016			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		Osób ²⁾	tys. zł	zł	Osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem Dział 750 – Administracja publiczna Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji wg statusu zatrudnienia ³⁾ , w tym:	33	3 137,1	7 921,9	31	2 885,30	7 756,18	97,9
1.1.	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	2	123,8	5 159,2	2	111,11	4 629,58	89,7
1.2.	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	1	141,7	11 811,7	0	5,87	-	-
1.3.	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	30	2 871,5	7 976,5	29	2 768,32	7 954,94	99,7

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 20 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celnej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Kalkulacja oceny ogólnej w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

Oceny wykonania budżetu w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne dokonano stosując kryteria³² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2016 roku³³.

Dochody³⁴: 60,8 tys. zł

Wydatki: 167 321,2 tys. zł

Kwota G: 167 321,2 tys. zł (kwota wydatków)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W:G = 1$

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, polegającą na nieterminowym zatwierdzeniu rozliczenia czterech dotacji obniżono ocenę cząstkową wydatków o 1 punkt.

Ocena cząstkowa wydatków: 4 (pozytywna)

Wynik końcowy Wk: $4 \times 1 = 4$

Ocena końcowa: pozytywna

³² <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

³⁴ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

Załącznik 5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Komisja Finansów Publicznych
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych
10. Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych
11. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
12. Minister Rozwoju i Finansów